Лабораторно упражнение 1

КЛАСИЧЕСКИ АНАЛОГОВ ПИД РЕГУЛАТОР С ГРАФОАНАЛИТИЧНО НАСТРОЙВАНЕ

1. ЦЕЛ НА ИЗСЛЕДВАНИЯТА

Да се приложат различни методики за настройване на класически аналогов ПИД регулатор, които се базират на следните два подхода: първия, за обработване на преходния процес на управлявания обект и създаване на типов параметричен модел, и втория, за отчитане на критичните параметри на приведена в режим на автоколебания САУ на управлявания обект. Да се съпоставят резултатите от функционирането на САУ с един и същ регулатор, настроен при различни методики.

2. МЕТОДИЧНИ УКАЗАНИЯ

2.1. Избор на непрекъснат ПИД закон на управление

За целите на изследванията се разглежда един класически ПИД регулатор с паралелна структура , който формира управление u при задаващо въздействие r и регулируема величина y в САУ в съответствие с описанието

$$u(s) = \left[K_p \left(1 + \frac{1}{T_i s} + T_d s\right)\right] e(s), \tag{1}$$

където e(s)=r(s)-y(s) формира грешката в САУ като разлика между заданието и регулируемата величина, а параметрите на регулатора са съответно: коефициент на пропорционалност K_p и две времеконстанти - на интегриране T_i и на диференциране T_d . Тези коефициенти обикновено се определят (изчисляват, настройват) с графоаналитични зависимости, специфични за всеки от конкретно прилаганите методи за настройване на регулатори от вида (1).

2.2. Настройване на аналогов ПИД по зададен преходен процес на обекта

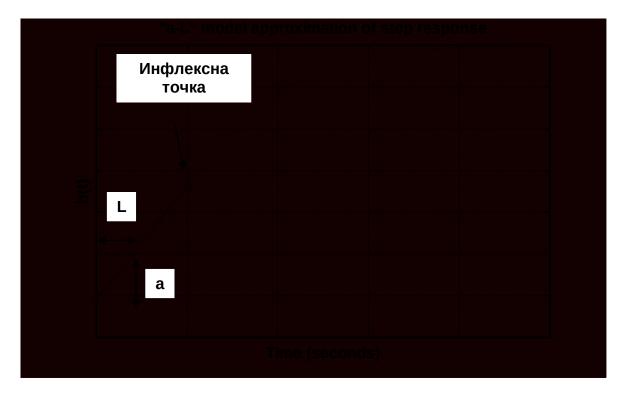
Методиките при този подход изискват: първо, да бъде известен преходният процес на обекта на управление, второ, да се извърши апроксимирането му чрез параметричен модел от определен тип, и трето, да се приложат изведени зависимости между коефициентите на регулатора и параметрите на така апроксимирания модел на обекта. По-долу са представени няколко класически подхода към така формулираната задача.

(a). Първи метод на Циглер-Никълс (Ziegler-Nichols)

Авторите предлагат преходният процес на обекта да се апроксимира с *дву- параметричен модел* от вида

$$W(s) = \frac{a}{Ls}e^{-Ls} \tag{2}$$

което да се осъществи чрез графоаналитичния подход, показан на фиг. 1.

Фигура 1. "a-L" апроксимация на преходната функция на обекта

Самото настройване на ПИД регулаторите се извършват в съответствие с формулите от табл. 1:

Таблица 1. Настройване по метод на Ziegler-Nichols 1

Регулатор	K_p	T_i	T_d
пид	1.2/a	2 <i>L</i>	L/2

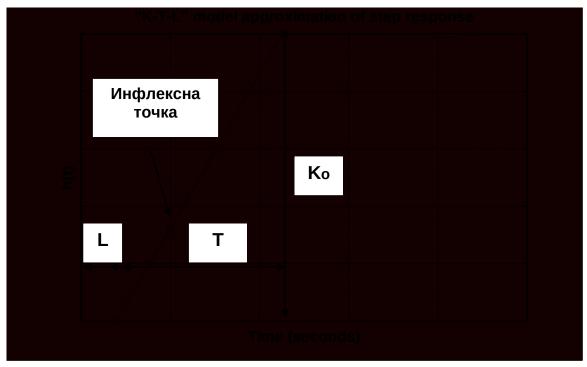
(б). Метод на Коен-Кун (Cohen-Coon)

Авторите предлагат преходният процес на обекта да се апроксимира с *три-параметричен модел* от вида

$$W(s) = \frac{K_o}{1 + Ts} e^{-Ls} \tag{3}$$

по някой от различните варианти за това. Например:

<u>Вариант 1</u>. *Метод на допирателната* според графоаналитичния подход, показан на фиг. 2.

Фигура 2. "K-T-L" апроксимация на преходната функция на обекта

Вариант 2. Метод на Стрейц за апроксимиране с парабола от втори ред на преходната характеристика на обекта в две точки - инфлексната точка ($t_A, \bar{h}_A$) и ($t_B, \bar{h}_B {\ge} 0.85$) и определяне на (3) според зависимостите:

$$L = \frac{t_A \ln(1 - \overline{h}_B) - t_B \ln(1 - \overline{h}_A)}{\ln(1 - \overline{h}_B) - \ln(1 - \overline{h}_A)}, \quad T = \frac{L - t_A}{\ln(1 - \overline{h}_A)} = \frac{L - t_B}{\ln(1 - \overline{h}_B)}.$$
 (4)

Самото настройване на ПИД регулатора се извършват в съответствие с формулите от табл. 2 след предварително изчисляване на допълнителните променливи $\alpha = K_o L/T$ и $\tau = L/(L+T)$:

Таблица 2. Настройване по метод на **Cohen-Coon**

Регулатор	K_p	T_i	T_d	
пид	$\frac{1.35}{\alpha} \left(1 + \frac{0.18\tau}{1-\tau} \right)$	$\frac{2.5 - 2.0\tau}{1 - 0.39\tau}L$	$\frac{0.37 - 0.37\tau}{1 - 0.81\tau}L$	

(в). Метод на Чиен, Хронес и Резуик (Chien, Hrones и Reswick)

Авторите предлагат преходният процес на обекта да се апроксимира с **дву- параметричен модел** (2), но с определяне и на **доминиращата времеконстанта Т** от трипараметричния модел (3). Изведените зависимости за настройване на ПИД регулатори зависят от определено допълнително изискване:

<u>Допълнително изискване - вариант 1</u>. Настройваният ПИД трябва основно да отработва *товарното смущение* в САУ. В този случай се използват формулите от табл.3.

Таблица 3. Настройване по метод на Chien,	Hrones и Reswick по тов. смущение
--	-----------------------------------

Пререгу- лиране	0%		20%			
Регулатор	K_p	T_{i}	T_d	K_p	T_{i}	T_d
пид	0.95/a	2.4L	0.42 <i>L</i>	1.2/a	2 <i>L</i>	0.42L

<u>Допълнително изискване - вариант 2</u>. Настройваният ПИД трябва основно да отработва *заданието* в САУ. В този случай се използват формулите от табл.4.

Таблица 4. Настройване по метод на Chien, Hrones и Reswick по задание

Пререгу- лиране		0%		20%		
Регулатор	K_p	T_{i}	T_d	K_p	T_{i}	T_d
пид	0.6/a	T	0.5L	0.95/a	1.4 T	0.47 L

2.3. Настройване на аналогов ПИД по критичните параметри в САУ

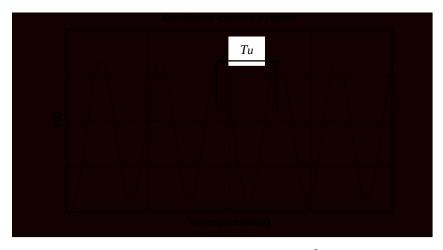
Методиките при този подход изискват: първо, САУ на обекта да бъде приведена в режим на автоколебания, второ, да бъдат определени критичните (граничните, т.е. на границата на устойчивостта) параметри на автоколебанията – коефициент на усилване и период на автоколебания, и трето, да бъдат аналитично изчислени настройките на регулатора.

Според втория метод на Циглер-Никълс (Ziegler-Nichols) се изгражда САУ на обекта с Π регулатор, чрез който тя се довежда до границата на устойчивостта. Конкретната стойност на критичния коефициент на усилване на Π регулатора е K_u , а периодът K_u се определя графично от възникналите автоколебания (фиг. 3).

Настройките се извършват в съответствие с формулите от табл. 5:

Таблица 5. Hacтройване по метод на Ziegler-Nichols 2

Регулатор	Kp	T_i	T_d
пид	$0.6K_u$	$0.5T_u$	$0.125T_u$

Фигура 4. Режим на автоколебания

2.4. Оценяване на степента на приложимост на методите за настройване

За да има предварителна оценка за степента на приложимост на използваните методи за настройване на ПИД регулатор за управление на конкретен динамичен обект със закъснение L и доминираща времеконстанта T, е полезно да се изчисли <u>показател на нормализирано чисто закъснение</u> от вида

$$\tau = \frac{L}{L+T} \quad , \quad 0 \le \tau \le 1 \quad . \tag{5}$$

Чрез него се отчита следната зависимост: *С увеличаване на стойността на нормализираното чисто закъснение на обекта нарастват трудностите при управлението му с настроен по конкретнен метод ПИД регулатор.*

2.5. Начални данни за провеждане на изследванията

Заимстват се условията за провеждане на Лабораторно упражнение (ЛУ) 1, но вместо определяне на настройваемите параметри чрез проби и грешки, се използват конкретни методики за това.

2.6. Особености на изпълнението на задачите

Използват се направените препоръки в ЛУ 1. Допълнително се изисква:

- (а). Да бъде анализирана степента на приложимост на всяка методика за функциониране на конкретна САУ.
- (б). Да бъдат съпоставени САУ с настроени ПИД регулатори от ЛУ 1 и ЛУ 2.
  - (в). Да се осъществи финно донастройване на регулаторите.

3. ЗАДАЧИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

3.1. Да се оценят коефициентите на модели (2) и (3) по експериментално снета преходна характеристика на обекта на управление

<u>Стъпка 1</u>. В SIMULINK се изгражда схема за снемане и визуализиране на преходна характеристика на обекта за експериментиране, която се приема за еталонна при по-нататъшните й обработвания.

Стъпка 2. Избират се последователно дву- и три-параметрични модели и се оценяват техните коефициенти според съгласуваните с ръководителя на упражнението методики. Графо-аналитичното изследване на еталонната преходна функция, чиито стойности са включени в дефинирана променлива, се извършва пряко от екрана на монитора чрез функцията *ginput* или с помощта на потребителски програми в MATLAB, примерен вид на които са дадени в т.4.

<u>Стъпка 3</u>. Анализират се резултатите от идентификацията, като се сравняват преходните процеси на моделите с еталонната характеристика на обекта и се изчисли квадратичен показател от формираната грешка.

3.2. Да се определят критичните показатели на автоколебателен режим

<u>Стъпка 1</u>. В SIMULINK се изгражда САУ с Π регулатор за обекта на експериментиране. Уточнява се интервалът на изследване.

<u>Стъпка 2</u>. Чрез промяна (ръчно или автоматично) на коефициента на пропорционалност на регулатора се привежда САУ в автоколебателен режим и се отчитат съответните критични показатели.

3.3. Да се изчислят настройките на непрекъснат ПИД регулатор

<u>Стъпка 1</u>. Използват се функции, дадени в т. 4 за изчисляване на параметрите на ПИД регулатор в зависимост от коефициентите на оценения модел или критичните показатели.

Стъпка 2. Определят се настройките на съответните ПИД регулатори.

3.4. Да се извърши съпоставка на САУ с различно настроени регулатори

<u>Стъпка 1</u>. Чрез позната от предишното упражнение SIMULINK блок-диаграма се организира функциониране на САУ с така настроените регулатори. Допълнително в схемата се включва товарно смущение.

<u>Стъпка 2</u>. Наблюдават се резултати от изследването на САУ, в които еднакви ПИД регулаторите имат различни настройки. Поведението на сигналите в САУ се наблюдават във вида, показан в Указанията за провеждане на лабораторно упражнение No 1.

<u>Стъпка 3</u>. SIMULINK схемите на САУ трябва да включват и блокове **To Workspace**, за да се запази в потребителски променливи необходимата при изчисляване на дадените показатели (6), (7), (8) и (9) информация за конкретни сигнали от функционирането на САУ при стъпално задание и моделирано товарно смущение.

4. ПРИМЕРНИ РЕЗУЛТАТИ

От създадената в MATLAB база от данни за снети характерни стойности от преходните процеси на обектите на управление се извършва тяхната идентификация чрез дву- и три-параметрични модели. Според избраната методика се настройват аналоговите ПИД регулатори. По-долу са дадени примерни функции за идентификация и настройка, които могат да служат за сравнение с разработените от студента програмни модули или функции. Подходящ модули за идентификация на обектите чрез дву-параметричн модел е

показан в табл. 6 за основна функция h2aL и в табл. 7 за спомагателна функция $infl_ind$.

Таблица 6. Функция h2aL

```
coef=(coef1+coef2)/2;
function [a,L]=h2aL(he)
                                                 % Координати на пресечната точка с
% Апроксимиране на преходна характе-
                                                 % абцисата
% ристика с дву-параметричен модел
                                                 coor1(1) = -coef(2)/coef(1);
                                                 coor1(2)=0;
%
% Определяне на инфлексната точка
                                                 % Изчертава преходната характеристика
[n,m]=size(he);
                                                plot(he(:,1),he(:,2),'b-'), hold on, grid
for i=1:n-2
                                                 % Отбелязва координатите на
 ind=infl_ind(he(i,:),he(i+1,:),he(i+2,:));
                                                 % инфлексната точки
                                                 x_{infl} = (he(ipn,1) + he(ipn+1,1))/2;
 if (ind==2) | (ind==3)
                                                y_{infl}=(he(ipn,2)+he(ipn+1,2))/2;
 ipn=i;
 break;
                                                plot(x_infl,y_infl,'*');
 end
                                                % Изчертава допирателната
end
                                                line([0 x_infl],[coef(2) y_infl]);
% Изчислява коефициентите на
                                                 % Изчертава абцисната ос
% допирателните y=coefi(1)*x+coefi(2)
                                                line([0 he(n,1)],[0 0]);
x1=[he(ipn-1,1) he(ipn,1) he(ipn+1,1)];
                                                 % Отбелязва координатите на пресеч-
y1=[he(ipn-1,2) he(ipn,2) he(ipn+1,2)];
                                                 % ните точки на допирателната
coef1=polyfit(x1,y1,1);
                                                plot(coor1(1),coor1(2),'o'); % (с абцисата)
x2=[he(ipn,1) he(ipn+1,1) he(ipn+2,1)];
                                                plot(0,coef(2),'o'); % (с ординатата)
y2=[he(ipn,2) he(ipn+1,2) he(ipn+2,2)];
                                                hold off
coef2=polyfit(x2,y2,1);
                                                a=abs(coef(2)); L=coor1(1);
% Осредняване на двете допирателни
```

Таблица 7. Функция infl_ind

```
function ind=infl ind(xy1,xy2,xy3)
                                               tgn1=(xy1(2)-xy2(2))/(xy1(1)-xy2(1));
                                               tgn2=(xy1(2)-xy3(2))/(xy1(1)-xy3(1));
% Извежда индекс за разположението
% на три последователни точки
                                               if tgn1==0 | tgn2==0
% ind=0-->когато точките имат нулеви
                                                ind=0;
                                               elseif tgn1<tgn2
%
          координати;
% ind=1-->когато втората точка е под
        правата между първа и трета;
                                               elseif tgn1==tgn2 & (tgn1\sim=0|tgn2\sim=0)
% ind=2-->когато втората точка е върху
                                                ind=2:
        правата между първа и трета;
                                               elseif tgn1>tgn2
% ind=3-->когато втората точка е над
                                                ind=3;
        правата между първа и трета;
                                               end
```

В табл. 8 и 9 са дадени примерни функции за преобразуване на преходни процеси в три-параметрични модели: *h2KTL* за оценяване на параметри на трипараметричен модел чрез метод на допирателната в инфлексната точка и *h2Strejc* за оценяване на параметрите на трипараметричен модел чрез метод на

Стрейц. Втората функция показва по-добро качество на извежданата предавателна функция на обекти със самоустановяване.

Таблица 8. Функция h2KTL

```
function [Ko,T,L,Tmax]=h2KTL(he)
% Предназначение
                                               % Осредняване на двете допирателни
% Апроксимиране на преходна
                                               coef=(coef1+coef2)/2;
% характеристика в три-параметричен
                                               % Координати на пресечната точка с
% модел W(p)=Ko/(1+Tp)*e^{-(-Lp)}
                                               абцисата
% чрез метод на допирателната
                                               coor1(1) = -coef(2)/coef(1); coor1(2) = 0;
% Входни аргументи:
                                               % Координати на пресечната точка с
% he –преходна функция (вектор).
                                               установената стойност
% Изходни аргументи:
                                               coor2(1)=(he(n,2)-coef(2))/coef(1);
% Ко – коефициент на усилване (скалар);
                                               coor2(2)=he(n,2);
                                               % Изчертава преходната характеристика
% Т – времеконстанта (скалар);
% L – чисто закъснение (скалар).
                                               plot(he(:,1),he(:,2),'b-'), hold on, grid
% Ттах – максимална времеконстанта
                                               % Отбелязва координатите на инфлексната
% (скалар);
                                               точка
% Спомагателни авторски функции:
                                               x_{infl} = (he(ipn,1) + he(ipn+1,1))/2;
% infl_ind
                                               y_infl=(he(ipn,2)+he(ipn+1,2))/2;
% Определяне на явното чисто закъснение
                                               plot(x infl,y infl,'*');
[n,m]=size(he);
                                               % Изчертава допирателната
for i=1:n-1
                                               line([coor1(1) coor2(1)],[coor1(2) coor2(2)]);
                                               % Изчертава установената стойност
 if(he(i+1,2)>he(i,2))
                                               line([0 \text{ he}(n,1)],[\text{he}(n,2) \text{ he}(n,2)]);
   Lapparent=i;
   break
                                               % Изчертава абцисната ос
 end
                                               line([0 he(n,1)],[0 0]);
end
                                               % Отбелязва координатите на пресечните
% Определяне на инфлексната точка
                                               точки на допирателната
for i=Lapparent:n-2
                                               plot(coor2(1),coor2(2),'o'); % (с установената
 ind=infl_ind(he(i,:),he(i+1,:),he(i+2,:));
                                               стойност)
 if (ind==2) | (ind==3)
                                               plot(coor1(1),coor1(2),'o'); % (c αδιμισαμα)
  ipn=i;
                                               hold off
                                               % Определяне на параметрите на модела
  break;
                                               % Коефициент на усилване
 end
                                               Ko=coor2(2);
end
                                               % Времеконстанта
% Изчислява коефициентите на
donupameлните y=coefi(1)*x+coefi(2)
                                               T=table1([he(Lapparent+1:n,2)
x1=[he(ipn-1,1) he(ipn,1) he(ipn+1,1)];
                                               he(Lapparent+1:n,1)],0.63*Ko)-coor1(1);
y1=[he(ipn-1,2) he(ipn,2) he(ipn+1,2)];
                                               % Чисто закъснение
coef1=polyfit(x1,y1,1);
                                               L=coor1(1);
x2=[he(ipn,1) he(ipn+1,1)
                                               % Максимална времеконстанта
he(ipn+2,1)];y2=[he(ipn,2) he(ipn+1,2)
                                               Tmax = coor2(1) - coor1(1);
he(ipn+2,2);
coef2=polyfit(x2,y2,1);
```

Таблица 9. Функция h2Strejc

```
function [Ko,T,L]=h2Strejc(he,p)
% Предназначение
                                              if (ind==2) | (ind==3)
% Апроксимиране на преходна
                                                 ipn=i;
% характеристика в три-параметричен
                                                 break;
% модел W(p)=Ko/(1+Tp)*e^{-(-Lp)} чрез
                                               end
графоаналитичен метод на Strejc
                                              end
% Входни аргументи:
                                              % Изчертава преходната характеристика
% he – преходна функция (вектор);
                                              plot(he(:,1),he(:,2),'b-'), hold on, grid
% p – стойност в интервала (0.85 – 0.9)
                                              % Отбелязва координатите на инфлексната
% (скалар).
                                              точка А
% Изходни аргументи:
                                              ta=(he(ipn,1)+he(ipn+1,1))/2;
% Ко – коефициент на усилване (скалар);
                                              ha=(he(ipn,2)+he(ipn+1,2))/2;
% T – времеконстанта (скалар);
                                              plot(ta,ha,'*');
% L – чисто закъснение (скалар).
                                              % Определяне на параметрите на модела
% Спомагателни авторски функции:
                                              % Коефициент на усилване
                                              Ko=he(n,2);
% infl ind
% Определяне на явното чисто закъснение
                                              % Отбелязва координатите на точка В
                                              hb=p*Ko; tb=table1([he(Lapparent+1:n,2)
[n,m]=size(he);
for i=1:n-1
                                              he(Lapparent+1:n,1)],hb);
 if(he(i+1,2)>he(i,2))
                                              plot(tb,hb,'*');
   Lapparent=i:
                                              hold off
   break
                                              % Междинни величини
 end
                                              lb=log(1-hb); la=log(1-ha);
                                              % Чисто закъснение
end
                                              L=(ta*lb-tb*la)/(lb-la);
% Определяне на инфлексната точка
for i=Lapparent:n-2
                                              % Времеконстанта
 ind=infl_ind(he(i,:),he(i+1,:),he(i+2,:));
                                              T=(L-tb)/lb;
```

По-долу са показани примерни функции за настройване на класически ПИД регулатори: *PIDtun_ZN1* чрез първия метод на Циглер-Никълс (табл. 10), *PIDtun_CC* по метода на Коен-Кун (табл. 11), *PIDtun_CHRlo* (табл. 12) и *PIDtun_CHRre* (табл. 13) по метода на Chien- Hrones-Reswick за компенсиране, съответно, на товарното смущение и на заданието.

Таблица 10. Функция PIDtun_ZN1

```
function [K,Ti,Td]=PIDtun_ZN1(a,L,str)
                                               % Изходни аргументи:
% Предназначение
                                              % K – коеф. на усилване на регул.(скалар);
% Настройване на П, ПИ и ПИД регулатори
                                              % Ті – интегр. времеконстанта(скалар);
по метода на Ziegler-Nichols
                                              % Td – дифер. времеконстанта (скалар).
% чрез дву-параметричен модел на обекта
                                              if nargin<3
W(p)=a/L*e^{(-Lp)}
                                                error('Don"t miss the third input argument!'),
% Входни аргументи:
                                              return.
% а – коефициент (скалар);
                                              end
% L – чисто закъснение (скалар);
                                              if strcmp(str,'P')
                                                                  K=1/a;
                                                elseif strcmp(str,'PI') K=0.9/a; Ti=3*L;
% str – символна променлива за типа на
% регулатора (скалар),
                                                elseif strcmp(str,'PID') K=1.2/a; Ti=2*L;
% str = '\Pi' - настройване на П регулатор;
                                              Td=L/2;
% str = '\Pi U' - настройване на ПИ регул.;
                                                else error('Wrong name of the controller!')
% str = 'ПИД' – настройване на ПИД регул.;
                                              end
```

Таблица 11. Функция PIDtun_CC

```
function [K,Ti,Td]=PIDtun_CC(Ko,T,L,str)
% Предназначение
                                                % Td – дифер. времеконстанта (скалар).
% Настройване на П, ПИ и ПИД регулатори
                                                if nargin<4
по метода на Cohen-Coon
                                                error('Don't miss the 4th input argument!'),
% чрез три-параметричен модел
                                                return,
% W(p) = Ko/(1+Tp)*e^{(-Lp)}.
                                                end
% Входни аргументи:
                                                alfa=Ko*L/T; tau=L/(L+T);
% Ко – коефициент на усилване (скалар);
                                                if strcmp(str,'P')
% T – времеконстанта (скалар);
                                                   K=(1+0.35*tau/(1-tau))/alfa;
% L – чисто закъснение (скалар).
                                                elseif strcmp(str,'PI')
                                                   K=0.9*(1+0.92*tau/(1-tau))/alfa;
% str – символна променлива за типа на
                                                   Ti=L*(3.3-3*tau)/(1+1.2*tau);
% регулатора (скалар),
% str = '\Pi' - настройване на П регулатор;
                                                elseif strcmp(str,'PID')
% str = 'ПИ' – настройване на ПИ регул.;
                                                   K=1.35*(1+0.18*tau/(1-tau))/alfa;
% str = 'ПИД' – настройване на ПИД регул.;
                                                   Ti=L*(2.5-2*tau)/(1-0.39*tau);
% Изходни аргументи:
                                                   Td=L*(0.37-0.37*tau)/(1-0.81*tau);
% K – коеф. на усилване на регул.(скалар);
                                                else error('Wrong name of the controller!')
% Ti – интегр. времеконстанта (скалар);
                                                end
```

Таблица 12. Функция PIDtun_CHRlo

```
function [K,Ti,Td]= PIDtun_CHRlo(a,L,str,sig)
                                                if nargin<4
% Предназначение
                                                disp('You choose 0% overshoot!'), sigma=0,
% Настройване на П, ПИ и ПИД регулатори
% по метода на Chien- Hrones-Reswick
                                                if strcmp(str,'P')
% за компенсиране на товарното смущение
                                                    if(sigma==0)
% чрез дву-параметричен моде лна обекта
                                                      K=0.3/a;
% W(p)=a/L*e^{(-Lp)}.
                                                     else
% Входни аргументи:
                                                      K=0.7/a;
% a - коефициент (скалар);
                                                    end
% L – чисто закъснение (скалар);
                                                elseif strcmp(str,'PI')
% str – символна променлива за типа на
                                                    if(sigma==0)
% регулатора (скалар),
                                                      K=0.6/a; Ti=4*L;
% str = '\Pi' – настройване на \Pi регулатор;
                                                     else
% str = '\Pi H' - настройване на ПИ регулатор;
                                                      K=0.7/a; Ti=2.3*L;
% str = 'ПИД' – настройване на ПИД регул.;
                                                    end
% sig – желано пререгулиране в САУ (скалар),
                                                elseif strcmp(str,'PID')
%
     sig = 0 — няма пререгулиране;
                                                    if(sigma==0)
     sig = \sim 0 - 20 процента пререгулиране.
                                                      K=0.95/a; Ti=2.4*L; Td=0.42*L;
% Изходни аргументи:
% K – коеф. на усилване на регул.(скалар);
                                                      K=1.2/a; Ti=2*L; Td=0.42*L;
% Ті – интегр. времеконстанта(скалар);
% Td − дифер. времеконстанта (скалар).
                                                else error('Wrong name of the controller!')
if nargin<3
                                                end
error('Don"t miss the third input argument!'),
return,
end
```

Таблица 13. Функция PIDtun_CHRre

```
function [K,Ti,Td]= PIDtun_CHRre
                               (a,L,T,str,sig)
                                                return,
% Предназначение
                                                end
% Настройване на П, ПИ и ПИД регулатори
                                                if nargin<5
% по метода на Chien-Hrones-Reswick
                                                 disp('You choose 0% overshoot!'), sigma=0,
% за компенсиране на заданието чрез дву-
% парам. модел на обекта W(p)=a/L*e^{(-Lp)}
                                                if strcmp(str,'P')
% и времеконстантата на три-парам. модел
                                                     if(sigma==0)
% W(p) = Ko/(1+Tp)*e^{(-Lp)}.
                                                      K=0.3/a;
% Входни аргументи:
                                                     else
% а – коефициент (скалар);
                                                      K=0.7/a;
% L – чисто закъснение (скалар);
                                                     end
% T – времеконстанта (скалар);
                                                 elseif strcmp(str,'PI')
% str – символна променлива за типа на
                                                     if(sigma==0)
                                                      K=0.35/a; Ti=1.2*T;
% регулатора (скалар),
% str = '\Pi' – настройване на \Pi регулатор;
% str = '\Pi H' - настройване на ПИ регулатор;
                                                      K=0.6/a; Ti=T;
% str = 'ПИД' – настройване на ПИД регул.;
                                                     end
% sig – желано пререгулиране в САУ (скалар),
                                                 elseif strcmp(str,'PID')
     sig = 0 — няма пререгулиране;
                                                     if(sigma==0)
%
     sig = \sim 0 - 20 процента пререгулиране.
                                                      K=0.6/a; Ti=T;
                                                                         Td=0.5*L;
% Изходни аргументи:
                                                     else
% К – коеф. на усилване на регул. (скалар);
                                                      K=0.95/a; Ti=1.4*T; Td=0.47*L;
% Ті – интегр. времеконстанта (скалар);
% Td – дифер. времеконстанта (скалар).
                                                 else error('Wrong name of the controller!')
if nargin<4
                                                end
error('Don't miss the fourth input argument!'),
```

Методът на Циглер-Никълс за настройване е реализиран с *PIDtun_ZN2* (табл. 14), а една негова модификация, описана в учебника – с *PIDtun_ZN2m* (табл. 15).

Таблица 14. Функция PIDtun_ZN2

```
function [K,Ti,Td]=PIDtun_ZN2(Ku,Tu,str)
                                                % Изходни аргументи:
% Предназначение
                                                % K – коеф. на усилване на регул.(скалар);
% Настройване на П, ПИ и ПИД регулатори
                                                % Ті – интегр. времеконстанта (скалар);
% по метода на Ziegler- Nichols
                                                % Td - \partial u \phi ep. времеконстанта (скалар).if
% чрез критичните параметри на
                                                nargin<3
% автоколебанията в САУ.
                                                  error('Don"t miss the third input argument!'),
% Входни аргументи:
                                                return,
% Ки – коеф. на автоколебания (скалар);
                                                end
% Ти – период на автоколебания (скалар);
                                                if strcmp(str,'P')
                                                                    K=0.5*Ku;
% str – символна променлива за типа на
                                                  elseif strcmp(str,'PI') K=0.4*Ku;
                                                Ti=0.8*Tu;
% регулатора (скалар),
                                                  elseif strcmp(str,'PID') K=0.6*Ku;
% str = '\Pi' - настройване на П регулатор;
% str = 'ПИ' – настройване на ПИ регулатор;
                                                Ti=0.5*Tu; Td=0.125*Tu;
% str = 'ПИД' – настройване на ПИД регул.;
                                                  else error('Wrong name of the controller!')
                                                end
```

Таблица 15. Функция PIDtun_ZN2m

```
function [K,Ti,Td]=PIDtun_ZN2m(Ku,Tu,str,c)
% Предназначение
                                                return,
% Настройване на ПИ и ПИД регулатори по
                                                end
% метода на Ziegler-Nichols чрез критичните
                                                if nargin<4
% параметри на автоколебанията в САУ
                                                disp('Standard ZN-2!'),
% с модификация за преместваната точка в
                                                if strcmp(str,'PI'), c = -0.4+0.08i;
% комплексната равнина.
                                                  elseif strcmp(str,'PID'), c = -0.6-0.28i;
% Входни аргументи:
                                                   else error('Wrong name of the controller!'),
% Ки – коеф. на автоколебания (скалар);
                                                return
% Ти – период на автоколебания (скалар);
                                                 end
% str – символна променлива за типа на
                                                end
% регулатора (скалар),
                                                % Изчисляване на полярните координати на
% str = 'ПИ' – настройване на ПИ регулатор,
                                                % преместената точка
% str = 'ПИД' – настройване на ПИД регул.;
                                                rb=abs(c); fib=angle(c)+pi;
% с – позиция на преместваната точка в
                                                % Изчисляване на настройките
% комплексната равнина (комплексно число).
                                                if strcmp(str,'PI')
% Изходни аргументи:
                                                 K=Ku*rb*cos(fib); Ti=-Tu/(2*pi*tan(fib));
% K – коеф. на усилване на регул.(скалар);
                                                 elseif strcmp(str,'PID')
% Ті – интегр. времеконстанта (скалар);
                                                 K=Ku*rb*cos(fib);
% Td − дифер. времеконстанта (скалар).
                                                 Ti=Tu/pi*(1+sin(fib))/cos(fib); Td=Ti/4;
if nargin<3
                                                else error('Wrong name of the controller!')
error('Don"t miss the third input argument!'),
                                                end
```